

CLUSTERHOOFDPIJN
NEURALGIE VAN HORTON

FRANCISCUS GASTHUIS

Inleiding

Clusterhoofdpijnaanval is een relatief zeldzame, maar hevige vorm van aanvalsgewijze hoofdpijn. Ongeveer één op de duizend mensen heeft clusterhoofdpijn. Het komt vaker bij mannen voor dan bij vrouwen.

Symptomen

Een clusterhoofdpijnaanval voelt u niet aankomen, treedt vaak 's nachts op en duurt onbehandeld gemiddeld zestig tot negentig minuten. De pijn is zeer heftig, eenzijdig en zit vaak rondom het oog. De pijn kan uitstralen naar andere delen van het hoofd. Tijdens de aanval treden klachten op van onder meer tranen verstopte neus, loopneus, zweten van het gezicht en afhankelijk of gezwollen ooglid.

De hoofdpijn is over het algemeen zo heftig dat tijdens de aanval sprake is van bewegingsdrang. De patiënt gaat onrustig heen en weer lopen, of zit druk naar voren en naar achteren bewegend, onrustig op een stoel, veelal met de armen gebogen en met de handen drukkend op de pijnlijke plek. Clusterhoofdpijn kan episodisch of chronisch zijn. Episodisch wil zeggen dat de aanvallen weken tot maanden, de clusterperioden aanwezig zijn, waarna ze weer verdwijnen. Chronisch wil zeggen dat er geen perioden zonder hoofdpijn zijn. Episodische clusterhoofdpijn kan overgaan in chronische en omgekeerd. Bij episodische clusterhoofdpijn vallen de periodes met aanvallen vaak in hetzelfde jaargetijde.

Oorzaak

Clusterhoofdpijn is een aandoening waarbij onder meer de vijfde hersenzenuw, n. trigeminus, en de hypothalamus betrokken zijn. De hypothalamus is het deel van de hersenen waar zich de biologische klok van het lichaam bevindt. De betrokkenheid van de hypothalamus kan verklaren waarom bij sommige mensen met clusterhoofdpijn de aanvallen vooral in de avond, nacht of tijdens een bepaalde periode van het jaar optreden. Clusterhoofdpijnaanvallen kunnen door gebruik van alcoholische dranken worden uitgelokt.

Vaststellen ziekte

De arts bespreekt met u de klachten en voert, wanneer nodig, een lichamelijk onderzoek uit.

Behandeling

Factoren die clusterhoofdpijnaanvallen uitlokken, zoals alcohol, lange vliegreizen of een verblijf op grote hoogte kunnen worden vermeden. Dit heeft alleen zin tijdens een clusterperiode. De behandeling bestaat uit aanvalsbestrijding en het voorkomen van aanvallen (preventief).

Het doel van de aanvalsbehandeling is om het cluster zo snel mogelijk af te breken. Dit kan onder andere met inademen van zuurstof of gebruik van medicijnen worden gedaan, bijvoorbeeld sumatriptaninjecties tijdens de aanval.

Het voorkomen van aanvallen (preventie) kan met medicijnen. Het meest gebruikte medicijn hiervoor is verapamil. Maar ook andere medicatie kan worden voorgeschreven.

Meer informatie over clusterhoofdpijn vindt u op onderstaande websites.

www.hoofdpijnpatienten.nl

www.clusterhoofdpijn.nl

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u op werkdagen van 8.00 tot 15.00 uur telefonisch contact opnemen met de afdeling Neurologie, via telefoonnummer 010 - 461 6415.

Deze folder is tot stand gekomen mede dankzij:

Nederlandse Vereniging
voor Neurologie